

Àmbit social i criminològic

DOCUMENTS DE TREBALL

CONSELL d'EUROPA

Regles de *probation*

Traducció realitzada pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada
del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya

**Recomanació CM/Rec(2010)1 del Comitè de Ministres als estats membres
sobre les Regles de *probation*¹ del Consell d'Europa**

(Aprovades pel Comitè de Ministres el 20 de Gener de 2010 en la 1075ena trobada dels delegats dels ministres)

El Comitè de Ministres, sota els termes de l'Article 15.b de l'Estatut del Consell d'Europa,

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa és assolir una major unitat entre els seus membres, i en particular harmonitzant lleis sobre temes d'interès comú;

Considerant que l'objectiu de la *probation* és de contribuir a un procés de justícia criminal just, així com a la seguretat pública evitant i reduint la comissió de delictes;

Considerant que els organismes de *probation* es troben entre els principals organismes de justícia i que la seva tasca té gran impacte sobre la reducció de la població penitenciària;

Tenint en compte:

- la Declaració i el pla d'acció aprovat per la tercera Cimera de Caps d'Estat i de Govern del Consell d'Europa (Varsòvia, 16-17 de maig de 2005), en particular en relació amb la seguretat dels ciutadans;
- la Resolució Núm. 2 (paràgraf 19) aprovada per la 26a Conferència dels ministres europeus de Justícia (Hèlsinki, 7-8 d'abril de 2005)

---

¹ Entenem per *probation* aquelles activitats i intervencions que impliquen una supervisió i assistència en la comunitat (fora dels centres penitenciaris), incloent la llibertat condicional, llibertat vigilada, l'assessorament i la mediació.

Tenint en compte:

- La Convenció Europea sobre la Protecció dels Drets Humans i Llibertats Fonamentals (ETS Núm. 5);
- la Convenció Europea sobre la Supervisió de delinqüents condemnats a presó preventiva o llibertat condicional (ETS No. 51);
- el Conveni Europeu sobre la validesa internacional de resolucions judicials penals (ETS No. 70);
- la Recomanació Núm. R (92) 16 sobre les normes europees de mesures penals en la comunitat;
- la Recomanació Núm. R (97) 12 per al personal responsable d'aplicar les mesures penals en la comunitat;
- Recomanació No. R (99) 19 relativa a la intervenció en assumptes penals;
- Recomanació Núm. R (99) 22 relativa a la massificació i a la superpoblació en les presons;
- Recomanació [Rec\(2000\)22](#) per a la millora de l'aplicació de la normativa europea sobre les mesures penals en la comunitat;
- Recomanació [Rec\(2003\)22](#) per a la llibertat condicional;
- Recomanació [Rec\(2003\)23](#) per a la gestió de cadena perpètua i d'altres presos amb condemnes llargues per part de les administracions penitenciàries;
- Recomanació [Rec\(2006\)2](#) sobre les Regles Penitenciàries Europees;
- Recomanació [Rec\(2006\)8](#) per a l'assistència a víctimes de delictes; i
- Recomanació [Rec\(2006\)13](#) sobre l'ús de la detenció, les condicions en les quals té lloc i la prestació de garanties contra l'abús;

I tenint en compte:

- la Normativa Mínima Estàndard de les Nacions Unides per a Mesures no privatives de llibertat (Normes de Tòquio),

Recomana que els governs dels Estats membres

- es guiïn per les normes contingudes als apèndixs d'aquesta recomanació en la seva legislació, política i pràctica;

- S'assegurin de que aquesta recomanació i el comentari que l'acompanya siguin traduïdes i disseminades tan àmpliament com sigui possible i més concretament entre les autoritats judicials, els organismes de *probation*, els serveis penitenciaris, així com entre els mitjans de comunicació i el públic en general.

Apèndix I a la Recomanació CM/Rec(2010)1

Part I: àmbit, aplicació, definicions i principis bàsics

Àmbit i aplicació

Aquestes regles guien l'establiment i el funcionament adequat dels organismes de *probation*. Aquestes regles s'apliquen també a altres organitzacions que exerceixen les tasques incloses en aquestes regles, incloent altres organitzacions de l'Estat, organitzacions no governamentals i comercials.

Cap d'aquestes regles ha de ser interpretada com impediment per a l'aplicació dels instruments internacionals de drets humans pertinents i les normes que siguin millor per al tractament dels delinqüents.

Aquestes regles s'han d'interpretar conjuntament amb la Recomanació Núm. R (92) 16 sobre la normativa europea de mesures penals en la comunitat.

A més, aquesta normativa complementa les disposicions pertinents de la recomanació Núm. R (97) 12 per al personal responsable d'aplicar les mesures i sancions, Recomanació No. R (99) 19 relativa a la mediació en assumptes penals, [Recomanació Rec\(2000\)22](#) per a la millora de l'aplicació de la

normativa europea sobre les mesures penals en la comunitat, Recomanació [Rec\(2003\)22](#) per a la llibertat condicional, Recomanació [Rec\(2003\)23](#) per a la gestió de cadena perpètua i d'altres presos amb condemnes llargues per part de les administracions penitenciàries, Recomanació [Rec\(2006\)2](#) sobre la regles penitenciàries europees, Recomanació [Rec\(2006\)8](#) per a l'assistència de víctimes de delictes, Recomanació [Rec\(2006\)13](#) sobre l'ús de la detenció, les condicions en les quals té lloc i la prestació de garanties contra l'abús, i s'ha d'interpretar conjuntament.

Definicions

Probation es refereix a l'aplicació de sancions i mesures en la comunitat, definides per llei i imposades a un delinqüent. Inclou una gamma d'activitats i intervencions que impliquen la supervisió, l'orientació i l'assistència amb vista a la inclusió social del delinqüent, així com a contribuir a la seguretat de la comunitat.

Organisme de probation és qualsevol organisme designat per llei per implementar les tasques i responsabilitats anteriors. Depenent del sistema nacional, la tasca d'un organisme de probation pot incloure també el proporcionar informació i assessorament a les autoritats judicials i a altres autoritats resolutives per ajudar-les a prendre decisions informades i justes; proporcionar orientació i suport als delinqüents mentre estan en custòdia a fi de preparar el seu alliberament i reinserció; supervisió i assistència a persones subjectes a llibertat condicional; intervencions de la justícia restaurativa; i oferir assistència a les víctimes de la delinqüència.

Mesures penals en la comunitat: Es refereix a les sancions i mesures que permeten als delinqüents continuar vivint en la seva comunitat però inclouen algunes restriccions a la seva llibertat en imposar-los una sèrie de condicions i obligacions. El terme designa qualsevol sanció imposada per una autoritat judicial o administrativa, i a qualsevol mesura presa abans o en lloc d'una sanció, així com formes de complir una pena de presó fora d'un centre penitenciari.

Atenció posterior: És el procés de retorn d'un delinqüent en la seva comunitat, de forma voluntària i després del seu alliberament, d'una manera constructiva, planificada i supervisada. En aquestes regles distingim això del terme "reinserció" que indica una participació legal després del seu alliberament.

Principis Bàsics

1. Els organismes de *probation* procuraran reduir la reincidència establint relacions positives amb els delinqüents a fi de supervisar (inclòs el control, si fos necessari), orientar i donar-los assistència i promoure la seva inclusió social amb èxit. La *probation* per tant, contribueix a la seguretat de la comunitat i a l'administració de justícia de manera equitativa.
2. Els organismes de *probation* hauran de respectar els drets humans dels delinqüents. Totes les seves intervencions tindran en compte degudament la dignitat, la salut, la seguretat i el benestar dels delinqüents.
3. En tots els casos en els quals els organismes de *probation* s'ocupin de qüestions relacionades amb les víctimes del delicte, aquests hauran de respectar els seus drets i necessitats.
4. Els organismes de *probation* tindran en compte plenament les característiques individuals, circumstàncies i necessitats dels delinqüents a fi de garantir que cada cas es tracti justament i equitativament. Les intervencions dels organismes de *probation* s'efectuaran sense discriminació de qualsevol tipus, com a sexe, raça, color, idioma, religió, discapacitat, orientació sexual, orientació política o altres creences, l'origen nacional o social, l'associació amb un grup ètnic minoritari, béns, naixement o qualsevol altra condició.
5. En l'aplicació de qualsevol sanció o mesura, els organismes de *probation* no podran imposar cap càrrega o restricció de drets sobre el delinqüent que sigui més gran que la imposada per la decisió judicial o administrativa, i necessària en cada cas per la gravetat del delicte o pels riscos evidents de reincidència.

6. Sempre que sigui possible, els organismes de *probation* hauran d'obtenir el consentiment informat dels delinqüents i la cooperació respecte a les intervencions que els afecten.
7. Qualsevol intervenció presa abans que s'estableixi la seva culpabilitat, requerirà el consentiment informat del delinqüent i serà sense perjudici a la seva presumpció d'innocència.
8. La legislació nacional determinarà els organismes de *probation*, les seves tasques i responsabilitats així com la seva relació amb les autoritats públiques i altres òrgans.
9. La *probation* serà responsabilitat de les autoritats públiques, fins i tot en els casos en els que hi hagi serveis oferts per altres organismes o voluntaris.
10. Als organismes de *probation* se'ls concedirà un reconeixement apropiat i disposaran dels mitjans adequats.
11. Les autoritats amb poder de decisió podran disposar de l'assessorament professional i del seguiment dels organismes de *probation* a fi de reduir la reincidència i fomentar l'ús d'alternatives a la privació de llibertat.
12. Els organismes de *probation* hauran de treballar en associació amb altres organitzacions públiques o privades i amb comunitats locals per promoure la inclusió social dels delinqüents. És necessari un treball interdisciplinari i interinstitucional que es complementi i coordini a fi de satisfer les necessitats sovint complexes dels delinqüents i per millorar la seguretat en la comunitat.
13. Totes les activitats i intervencions realitzades pels organismes de *probation* s'ajustaran als nivells més alts de professionalitat i ètica tant nacionals com internacionals.
14. Respecte a la pràctica de la *probation*, es tindrà accés a procediments eficaços i imparcials de queixa.
15. Els organismes de *probation* estaran subjectes a inspecció regular per part del govern i a supervisions per part d'òrgans independents.

16. Les autoritats competents potenciaran l'eficàcia de la feina dels organismes de *probation* fomentant la investigació, que servirà d'orientació a la política i a la pràctica de la *probation*.

17. Les autoritats competents i els organismes de *probation* informaran als mitjans de comunicació i al públic en general sobre la tasca d'aquests organismes per fomentar una millor comprensió del seu paper i el seu valor en la societat.

Part II: Organització i personal

Organització

18. L'estructura, el estatus i els recursos dels organismes de *probation* es correspondran amb el volum de treball i amb les responsabilitats assignades i reflectiran la importància del servei públic que duen a terme.

19. Independentment de si els serveis de *probation* són oferts per organitzacions públiques o privades, els organismes treballaran en conformitat amb les instruccions de la política oficial i de la normativa establerta per les autoritats competents.

20. Qualsevol organisme privat que ofereixi als delinqüents serveis de *probation* de conformitat amb la legislació nacional serà aprovat per les autoritats competents.

Personal

21. Els organismes de *probation* actuaran per guanyar-se el respecte d'altres organismes de la justícia i de la societat civil en relació amb el treball del seu personal. Les autoritats competents procuraran facilitar l'assoliment d'aquest objectiu proporcionant els recursos apropiats, la selecció i contractació precisa, la remuneració adequada del personal i la bona administració.

22. El personal serà reclutat i seleccionat d'acord amb criteris aprovats i que posaran èmfasi en la necessitat d'humanitat, integritat, capacitat professional i idoneïtat personal per a la complexa tasca que se'ls exigeix.

23. Tot el personal tindrà accés a l'educació i a la formació adequada per a la seva funció i el seu nivell de responsabilitat.

24. Es facilitarà una formació inicial a tot el personal per impartir els coneixements, les habilitats i els valors pertinents. S'avaluarà el personal de forma oficial i se'ls expediran els certificats que validaran el nivell de competència assolit.

25. Al llarg de la seva carrera professional, es proporcionarà al personal la formació i el desenvolupament per mantenir i millorar els seus coneixements i habilitats professionals.

26. Es formarà i s'habilitarà el personal per utilitzar el seu criteri en el marc de la legislació, l'ètica, la política organitzativa, la metodologia actualitzada i el codi de conducta.

27. Es donarà una formació especialitzada adequada a tot el personal que treballi o que hagi de treballar amb delinqüents que hagin comès delictes específics.

28. La formació tindrà en compte els delinqüents i, en cas necessari, a les víctimes, que poden ser particularment vulnerables o que tenen diferents necessitats.

29. Hi haurà d'haver suficient personal de *probation* a fi que puguin exercir la seva tasca eficaçment. Cada funcionari portarà una càrrega laboral que li permeti controlar, orientar i assistir als delinqüents d'una manera eficient i humana, i quan procedeixi, també als familiars i a les víctimes si n'hi haguessin. Si hi hagués una demanda excessiva, és responsabilitat de la direcció de buscar possibles solucions i instruir el personal sobre les tasques prioritàries.

30. La direcció vetllarà per la qualitat de la feina de la *probation*, proporcionant lideratge, orientació, supervisió i motivació al personal. Els funcionaris seran responsables del seu treball.

31. L'administració procurarà desenvolupar i mantenir relacions de treball sòlides i bons contactes amb altres organismes i associacions, amb voluntaris, amb autoritats públiques, amb els mitjans de comunicació i amb el públic en general.

32. Hi haurà acords perquè la direcció pugui consultar amb el personal qüestions generals relatives a la seva pràctica professional i a les condicions de treball.

33. La remuneració, els beneficis i les condicions de treball del personal hauran de reflectir el prestigi de la seva professió i seran els adequats per a les exigències de la seva feina a fi d'atreure i retenir el personal competent.

34. Hi pot haver voluntaris implicats en certs aspectes del treball de *probation*. Aquests hauran de ser seleccionats adequadament i se'ls donarà suport i recursos suficients.

Part III

Comptabilitat y relacions amb altres organismes

35. Els organismes de *probation* deuran, de conformitat amb la legislació nacional, contactar i proporcionar informació a les autoritats judicials i altres autoritats competents. Això normalment inclourà informació sobre les possibles repercussions d'una custòdia i la viabilitat de sancions i mesures no privatives de llibertat, tant en general com en casos particulars. Quan siguin necessaris informes individuals, es facilitarà informació clara i concisa.

36. Els organismes de *probation* presentaran regularment a les autoritats competents, informes generals i informació relativa al seu treball.

37. Els organismes de *probation* treballaran conjuntament amb altres organismes del sistema de la justícia, amb organismes de suport i amb la societat civil per dur a terme eficaçment les seves tasques i obligacions.

38. Els organismes de *probation* fomentaran i permetran que els organismes de suport es responsabilitzin de satisfer les necessitats dels delinqüents com a membres de la societat.

39. Siguin part o no de la mateixa organització, els organismes de *probation* i els serveis penitenciaris treballaran conjuntament a fi de contribuir a l'èxit de la transició de la vida a la presó a la vida en comunitat.

40. Sempre que sigui apropiat, s'arribarà a acords interinstitucionals entre els diferents organismes, on s'establiran les condicions de cooperació i d'assistència tant en general com per a casos particulars.

41. La legislació nacional proporciona regles clares i oficials quant a la confidencialitat professional, la protecció de dades i l'intercanvi d'informació i aquestes hauran de ser especificades sempre que s'estableixin tals associacions.

Part IV

Treball de la *probation*

Informes previs a la sentència

42. En funció del sistema jurídic nacional, els organismes de *probation* poden preparar informes individuals, previs a la sentència, sobre presumptes delinqüents a fi d'ajudar, si procedeix, les autoritats judicials a decidir si processaran l'individu o quines serien les mesures o sancions més apropiades. Quan aquest sigui el cas, els organismes de *probation* es comunicaran periòdicament amb les autoritats judicials sobre les circumstàncies en les quals l'esmentat informe pugui ser útil.

43. Els informes previs a la sentència estaran basats en informació clarament identificada i en la mesura del possible es verificarà i actualitzarà en el curs del procediment judicial.

44. Als presumptes delinqüents se'ls donarà l'oportunitat de participar en la preparació de l'informe en el qual pot reflectir-se la seva opinió, si aquesta està disponible, i el seu contingut se'ls comunicarà a ells i/o al seu representant legal.

Altres documents informatius

45. En funció del sistema jurídic nacional, els organismes de *probation* poden proporcionar els informes requerits perquè les autoritats competents puguin prendre decisions. Aquests poden incloure assessorament sobre:

- a. la viabilitat de l'alliberament de l'infractor en la comunitat;
- b. qualsevol condició especial que s'hagi d'incloure en la decisió sobre l'alliberament de l'infractor;
- c. qualsevol intervenció necessària per preparar el delinqüent per al seu alliberament.

46. Als delinqüents se'ls donarà l'oportunitat de participar en la preparació de l'informe en el qual s'ha de reflectir la seva opinió, si aquesta està disponible, i el seu contingut se'ls comunicarà a ells i/o al seu representant legal.

Treballs en benefici de la comunitat

47. Els treballs en benefici de la comunitat són una sanció o mesura que consisteix a organitzar i supervisar per part dels organismes de *probation* una feina no remunerada en benefici de la comunitat, com una reparació real o simbòlica dels danys causats per un delinqüent. Els treballs en benefici de la comunitat no seran de caràcter estigmatitzant i els organismes de la *probation* intentaran identificar i assignar feines que permetin el desenvolupament d'habilitats i la inclusió social dels delinqüents.

48. Els treballs en benefici de la comunitat no tindran com a finalitat el benefici dels organismes de *probation* o del seu personal, ni de lucre comercial.

49. Els organismes de *probation* identificaran les tasques adequades tenint en compte la seguretat de la comunitat i els beneficiaris directes d'aquests treballs.

50. Les precaucions de seguretat i salut hauran de protegir adequadament als delinqüents assignats a treballs en benefici de la comunitat i seran igual de rigoroses que les que s'apliquen a altres treballadors.

51. Els organismes de *probation* hauran de desenvolupar projectes de treballs en benefici de la comunitat que incloguin una gamma de tasques adequades a les diferents habilitats i necessitats diverses dels delinqüents. Específicament, es disposarà de treball adequat per a dones delinqüents, delinqüents amb discapacitats, delinqüents joves i delinqüents ancians.

52. Es consultarà amb els delinqüents el tipus de treball que poden dur a terme.

Mesures de control

53. D'acord amb la legislació nacional, els organismes de *probation* podran realitzar la supervisió abans, durant i després del judici, tal com la supervisió de la llibertat condicional pendent de judici, de la llibertat sota fiança, de la condicional sense processament, de la pena condicional o de la suspensió de la sentència i prompte alliberament.

54. A fi de garantir el compliment de la normativa, les mesures de control s'hauran d'ajustar a la diversitat i a les diferents necessitats de cada delinqüent en particular.

55. La supervisió no s'ha de considerar una mera tasca de control, si no també un medi per a l'assessorament, l'assistència i la motivació dels delinqüents. Sempre que procedeixi, es combinarà amb altres intervencions per part dels organismes de *probation* o d'altres organismes, tals com la formació, el desenvolupament d'habilitats, les oportunitats de treball i la rehabilitació.

Tasca amb la família del delinqüent

56. Quan procedeixi i de conformitat amb la legislació nacional, els organismes de *probation*, directament, o a través d'altres organismes associats, també oferiran suport, assessorament i informació a les famílies dels delinqüents.

Vigilància electrònica

57. Quan s'utilitza la vigilància electrònica com a part del control de la *probation*, es combinarà amb intervencions destinades a aconseguir la rehabilitació i a recolzar el desistiment.

58. El nivell de vigilància electrònica no serà major que el que es requereix en el cas en particular, tenint en compte la gravetat del delictes comès i els riscos que planteja a la seguretat de la comunitat.

Reinserció

59. Sempre que els organismes de *probation* siguin responsables de la supervisió dels delinqüents després del seu alliberament, hauran de treballar conjuntament amb les autoritats penitenciàries, els delinqüents, la seva família i la comunitat, a fi de preparar el seu alliberament i la seva reinserció en la societat. Establiran contactes amb els serveis penitenciaris competents a fi de recolzar la seva integració social i professional després del seu alliberament.

60. Es permetrà als organismes de *probation* tot l'accés necessari als presos perquè els puguin ajudar amb els preparatius del seu alliberament i per a la planificació del seu **reassentament** a fi de garantir una atenció continuada a qualsevol treball constructiu dut a terme durant la seva detenció.

61. La supervisió després d'un alliberament anticipat estarà destinada a satisfer les necessitats del **reassentament** del delinqüent, tals com feina, habitatge, educació i per garantir el compliment de les condicions de llibertat, a fi de reduir els riscos de reincidència o de causar greus danys.

Atenció posterior

62. Una vegada complertes totes les obligacions després del seu alliberament, els organismes de *probation*, podran seguir oferint voluntàriament als ex delinqüents, sempre que ho permeti la legislació nacional, una atenció posterior per ajudar-los a seguir amb les seves vides dins de la legalitat.

Probation per a delinqüents estrangers o delinqüents nacionals penats a l'estranger

63. Els delinqüents de nacionalitat estrangera tindran accés als serveis dels organismes de *probation*, especialment en matèria de supervisió comunitària i **reassentament**.

64. Quan les disposicions legals autoritzin el trasllat d'intervencions de la *probation* de delinqüents estrangers, aquests hauran de ser degudament informats dels seus drets. Sempre que sigui possible, es treballarà conjuntament amb els organismes de *probation* pertinents al seu país d'origen per facilitar el règim de supervisió necessari després de la tornada del delinqüent al seu país.

65. Sempre que tinguin coneixement i amb el consentiment de les autoritats nacionals, els organismes de *probation* intentaran facilitar el contacte continuat i recolzaran als seus ciutadans penats a l'estranger, i els encoratjaran a fer ús a la seva tornada, dels organismes de suport pertinents.

Part V

Procés de supervisió

Valoració

66. Sempre que sigui necessari, abans i durant la supervisió, s'efectuarà una valoració del delinqüent considerant sistemàticament i exhaustivament cada cas particular, incloent els riscos, factors positius i necessitats, les intervencions

necessàries per atendre les esmentades necessitats i la capacitat de resposta del delinqüent a aquestes intervencions.

67. Sempre que sigui possible, es permetrà als delinqüents realitzar una aportació activa a la valoració oficial. Això inclourà donar la importància deguda a les opinions i aspiracions personals dels delinqüents, així com a les seves qualitats i la seva responsabilitat per evitar tornar a delinquir.

68. S'informarà degudament el delinqüent del procés i dels resultats de la valoració.

69. La valoració és un procés continuat i es revisarà periòdicament la seva precisió i rellevància.

70. Es recomana fer una valoració:

- a. en el moment de determinar la sanció o mesura apropiada o quan s'està estudiant una alternativa al procediment penal;
- b. al començament d'un període de supervisió;
- c. cada vegada que hagin canvis significatius en la vida del delinqüent;
- d. quan s'estigui considerant un canvi en el grau de supervisió; i
- e. al final de la supervisió

71. Es formarà degudament el personal per dur a terme valoracions de conformitat amb el Reglament vigent. Sempre que els sistemes nacionals utilitzin instruments de valoració, es formarà degudament el personal per entendre el seu valor potencial així com les seves limitacions i a utilitzar-los com a suport al seu seny professional.

Planificació

72. Les autoritats competents prepararan un pla de treball que inclouran a l'expedient del cas per aplicar totes les penes i mesures preses. Aquest pla permetrà orientar la tasca dels organismes de *probation* i permetrà al personal i als delinqüents valorar la seva evolució cap als objectius establerts.

73. Es negociarà el pla de treball amb el delinqüent i si és possible s'arribarà a un acord.

74. El pla de treball es basarà en la valoració inicial i exposarà les intervencions que es posaran en pràctica.

75. Cada vegada que es revisi la valoració es revisarà, segons sigui necessari, el corresponent pla de treball.

Intervencions

76. Les intervencions tindran com a objectiu la rehabilitació i el desistiment i per tant, hauran de ser constructives i proporcionals a la sanció o la mesura imposada.

77. Els organismes de *probation* han de ser capaços de fer servir una varietat de mètodes basats en un enfocament interdisciplinari i un bon coneixement derivat de la investigació.

78. Els delinqüents seran degudament informats per endavant sobre qualsevol intervenció proposada. Cada proposta s'efectuarà per garantir la seva participació activa en tals intervencions.

79. En la programació de les intervencions i sempre que procedeixi, els organismes de *probation*, faran una crida als organismes de suport.

80. Independentment del nombre de persones que treballin conjuntament amb un delinqüent, en cada cas hi haurà un funcionari designat responsable d'avaluar, elaborar i coordinar el pla de treball general, així com per garantir el contacte amb el delinqüent i el compliment de les normes. Això és especialment important quan els delinqüents estan subjectes a més d'una intervenció o quan s'involucra a més d'un organisme.

Avaluació

81. S'avaluarà regularment el progrés individual del delinqüent i aquest procés determinarà el pla de treball durant la resta de la supervisió. L'avaluació formarà part de l'expedient del cas i, si fos necessari, també del seguiment lliurat a l'autoritat resolutiva.

82. L'avaluació reflectirà també fins a quin punt s'ha definit el pla de treball acordat, s'ha posat en vigor i s'han produït les conseqüències previstes. Els organismes de llibertat vigilada podran demanar, quan sigui apropiat, a l'autoritat resolutiva, l'alteració o acabament de la supervisió.

83. S'inclourà en l'avaluació el punt de vista del delinqüent respecte a la rellevància de la supervisió.

84. En finalitzar el període de supervisió s'elaborarà una avaluació final. S'informarà degudament el delinqüent que aquesta avaluació constarà al seu expedient i que es podrà recórrer a ella en un futur.

Aplicació i compliment de normes

85. Els organismes de *probation* treballaran per garantir el compliment actiu dels delinqüents amb la seva supervisió i amb les condicions imposades. Per obtenir la cooperació dels delinqüents, en cas d'incompliment, no es basaran únicament en les sancions.

86. S'informarà degudament als delinqüents sobre el que s'espera d'ells, sobre les obligacions i responsabilitats del personal de *probation* i sobre les conseqüències de l'incompliment.

87. En el cas que el delinqüent incompleixi qualsevol de les condicions imposades, el personal de la *probation* prendrà mesures activament i ràpidament.

Registre, informació i confidencialitat

88. Els organismes de *probation* portaran un registre oficial, precís i actualitzat del seu treball. Aquests expedients hauran d'incloure les dades personals dels individus en qüestió, que siguin pertinents a l'aplicació de la sanció o mesura, i un registre del seu contacte amb l'organisme i la feina realitzada en relació amb ells. També portaran un registre de la valoració, la planificació, la intervenció i l'avaluació.

89. Els expedients estan subjectes a principis de confidencialitat i protecció de dades segons allò establert en la legislació nacional. Tota informació confidencial només serà compartida amb altres organismes pertinents sota estrictes mesures d'ús i utilitzada amb finalitats clarament definides.

90. Els expedients són un mitjà important per garantir la responsabilitat. Aquests es revisaran periòdicament pels administradors i estaran disponibles per a inspeccions oficials i controls segons sigui necessari.

91. Els organismes de *probation* hauran de ser capaços de donar compte a les autoritats judicials i altres autoritats competents de la tasca realitzada, del progrés del delinqüent i de l'abast del seu compliment.

92. Els delinqüents tindran accés als expedients dels seus casos sempre que això es prevegi en la legislació nacional i no infringeixi el dret a la privacitat d'altres persones. Els delinqüents tindran dret a impugnar el contingut d'aquests expedients.

Part VI

Altres tasques dels organismes de *probation*

Tasca amb les víctimes

93. Sempre que els organismes de *probation* prestin serveis a les víctimes de delictes, aquests les ajudaran a encaixar les conseqüències del delicte comès, tenint en compte les seves diverses necessitats.

94. En cas necessari, els organismes de *probation* es posaran en contacte amb els serveis de suport a la víctima per assegurar que se satisfacin les seves necessitats.

95. Sempre que els organismes de *probation* estiguin en contacte amb les víctimes i/o vulguin demanar les seves opinions, les víctimes estaran degudament informades que les decisions relatives a la pena imposada al

delinqüent es basen en una sèrie de factors i no només en el mal causat a la víctima en particular.

96. Fins i tot quan els organismes de *probation* no treballin directament amb les víctimes, les intervencions hauran de respectar els seus drets i necessitats i intentaran conscienciar i responsabilitzar els delinqüents dels perjudicis causats a les víctimes.

Mètodes de la justícia restaurativa

97. Quan els organismes de *probation* estiguin involucrats en els processos de justícia restaurativa, es definiran i reconeixeran clarament els drets i responsabilitats dels delinqüents, així com les víctimes i la comunitat. Es formarà apropiadament al personal de *probation*. Qualsevol intervenció específica tindrà com a objectiu principal esmenar el mal causat.

Prevenió del crim

98. Sempre que ho disposi la legislació nacional, els coneixements i l'experiència dels organismes de la *probation* es destinaran a desenvolupar estratègies per a la prevenció de la delinqüència. Això pot incloure intervencions conjuntes i associacions amb altres organismes.

Part VII

Procediments de queixa, inspecció i control

99. La legislació nacional proporcionarà procediments clars, accessibles i eficaços per investigar i respondre a les queixes relacionades amb la pràctica de la *probation*.

100. Aquests procediments seran justos i imparcials.

101. En tots els casos, el demandant serà degudament informat del procés i dels resultats de la investigació.

102. Els organismes de *probation* vetllaran perquè existeixin sistemes fiables per supervisar i millorar les seves pròpies pràctiques i per assegurar-se que compleixin els estàndards requerits.

103. Els organismes de *probation* es responsabilitzaran davant les autoritats competents i seran objecte d'inspeccions regulars del Govern i/o d'òrgans de supervisió independents i cooperaran plenament amb tot aquest escrutini. Les conclusions dels òrgans de supervisió independents es faran públiques.

Part VIII

Investigació, avaluació, treball amb els mitjans de comunicació i amb el públic

104. La política i la pràctica de la *probation* es basaran en la mesura possible, en l'evidència d'efectivitat. Les autoritats hauran de proporcionar els recursos necessaris per a una investigació i avaluació rigoroses.

105. La revisió de les lleis existents, la política i la seva pràctica es basaran en coneixements científics sòlids i la investigació internacionalment reconeguda.

106. Tant els mitjans de comunicació com el públic en general seran informats regularment sobre la tasca realitzada pels organismes de *probation*. Se'ls informará dels propòsits i dels resultats de la tasca a fi de fomentar una millor comprensió del seu paper i el seu valor en la societat.

107. S'encoratjarà les autoritats competents a publicar informes periòdicament sobre l'evolució en el camp de la *probation*.

108. Les declaracions de la política i la pràctica dels organismes de *probation* es posaran a disposició d'altres organismes, dels usuaris del servei i del públic en general, tant a nivell nacional com internacional, a fi de promoure la confiança i millorar el nivell i la pràctica de la *probation*.

Glossari de termes utilitzats

Atenció posterior: És el procés de reinserció d'un delinqüent en la seva comunitat, de forma voluntària i després del seu alliberament, d'una manera constructiva, planificada i supervisada. En aquestes regles distingim això del terme "reassentament" que indica una participació legal després del seu alliberament.

La valoració és el procés d'estimació dels riscos, de les necessitats i dels punts forts d'un delinqüent abans de planificar una intervenció i/o d'assessorar les autoritats judicials o altres autoritats competents. A més, la valoració pretén identificar les causes que porten a delinquir i si hi ha mesures que puguin prendre's per reduir la probabilitat de reincidència.

L'assistència s'ha de veure com a part integral del procés de supervisió, al costat del control. Generalment en cobreix un o més dels següents serveis: donar assistència en la recerca d'habitatge, de treball, d'educació, proporcionar suport a la família, etc. En alguns sistemes jurídics això ho proveeixen organismes independents.

Una queixa es refereix tant a la presentació d'una sol·licitud davant d'una autoritat judicial com a recórrer a un òrgan administratiu.

Sancions i mesures penals en la comunitat: Es refereix a les sancions i mesures que permeten als delinqüents continuar vivint en la seva comunitat però inclouen algunes restriccions a la seva llibertat en imposar-los una sèrie de condicions i obligacions. El terme designa qualsevol sanció imposada per una autoritat judicial o administrativa, i a qualsevol mesura presa abans o en lloc d'una sanció, així com les maneres de complir una pena de presó fora d'un centre penitenciari.

Condicions i obligacions es refereix a qualsevol requisit que sigui part integral de la sanció o de la mesura imposada per l'autoritat resolutiva.

El **control** consisteix en les activitats destinades a garantir que el delinqüent compleixi totes les condicions o obligacions imposades. Aquestes activitats inclouen fer servir, o amenaçar amb fer servir, sancions o mesures més estrictes en cas d'incompliment. La noció de control és més rigorosa que la de supervisió.

La **prevenció de la delinqüència** significa qualsevol política o pràctica duta a terme pels organismes del sistema de Justícia Penal i per altres organismes competents, i encaminada a prevenir (o, més plausiblement, reduir) la delinqüència.

L'**autoritat resolutiva** es l'autoritat judicial, administrativa o una altra de facultada per llei per imposar o revocar una mesura o sanció comunitària o per modificar les seves condicions i obligacions.

El **desistiment** és el procés pel qual, els delinqüents, amb o sense la intervenció dels organismes de Justícia Penal, posen fi a les seves activitats delictives i porten una vida lliure de delinqüència mitjançant el desenvolupament del seu capital humà (com a les seves habilitats i coneixements individuals) i el seu capital social (com el treball, la família, les connexions i llaços socials i el seu compromís amb la societat civil).

L'**alliberament anticipat** comprèn qualsevol alliberament anterior a la pena de presó dictada per sentència tals com la llibertat provisional, la llibertat condicional o el perdó condicional.

L'**avaluació** és un examen exhaustiu de la mesura per establir quins objectius s'han assolit. En aquest procés es prenen decisions sobre el que es necessita fer a continuació.

L'**aplicació** significa la realització pràctica de la tasca dels organismes de *probation* per garantir que la sanció o mesura penal en la comunitat es compleixi.

Una **intervenció** significa qualsevol mesura adoptada per supervisar, tractar, assistir o guiar els delinqüents per que no tornin a delinquir i ajudar-los a liderar

una vida respectuosa amb la llei. Una intervenció per tant, no es refereix al subministrament d'informació o a la redacció d'informes.

L'**autoritat judicial** pot referir-se a un tribunal, un jutge o un fiscal.

La **legislació nacional** no només és la legislació principal aprovada pel legislador nacional, si no també qualsevol altre reglament vinculant, així com la jurisprudència dels jutjats i dels tribunals, sempre que aquests organismes siguin reconeguts per l'ordenació jurídica nacional.

Un **delinqüent** és qualsevol persona que hagi comès –o que presumptament hagi comès– una infracció del codi penal. Per al propòsit d'aquesta recomanació i sense perjudici de la presumpció d'innocència o de l'establiment de culpabilitat per decisió judicial, el terme de "delinqüent" es designarà per qualsevol persona que s'enfronti a processos penals.

La **supervisió post alliberament** és la supervisió que es fa durant el període de llibertat condicional en el nostre ordenament jurídic.

La **probation** es refereix a l'aplicació de sancions i mesures penals en la comunitat, definides per llei i imposades a un delinqüent. Inclou una gamma d'activitats i intervencions que impliquen la supervisió, l'orientació i l'assistència amb vista a la inclusió social del delinqüent, així com a contribuir a la seguretat de la comunitat.

Organisme de probation és qualsevol organisme designat per llei per implementar les tasques i responsabilitats anteriors. Depenent del sistema nacional, la tasca d'un *organisme de probation* pot incloure també el proporcionar informació i assessorament a les autoritats judicials i a altres autoritats resolutives per ajudar-les a prendre decisions informades i justes; proporcionar orientació i suport als delinqüents mentre estan en custòdia, a fi de preparar el seu alliberament i reinserció, supervisió i assistència a persones subjectes a alliberament anticipat; intervencions de la justícia restaurativa; i oferir assistència a les víctimes de la delinqüència.

La **rehabilitació** és un concepte ampli que implica una gran varietat d'intervencions destinades a promoure el desistiment i a rehabilitar un delinqüent per ser una persona respectuosa amb la llei.

La **reinserció** comença durant el període de detenció. És el procés de reintegració dels presoners en la comunitat d'una manera positiva i dirigida. En aquestes regles, la reinserció es refereix al període de supervisió després que el delinqüent hagi abandonat la presó però continua estant subjecte a certes obligacions legals - per exemple, un període de llibertat condicional. Cal distingir-lo de l' "Atenció posterior".

La **justícia restaurativa** inclou enfocaments i programes basats en diversos supòsits subjacents: *a)* que la resposta a la delinqüència ha de reparar tant com sigui possible els danys soferts per la víctima; *b)* que els delinqüents han d'entendre que el seu comportament no és acceptable i que ha tingut algunes conseqüències reals per a la víctima i per a la comunitat; *c)* que els delinqüents poden i han d'acceptar la responsabilitat de les seves accions; *d)* que les víctimes han de tenir l'oportunitat d'expressar les seves necessitats i de participar en la determinació de la millor manera per que el delinqüent reperi el mal; i *e)* que la comunitat té la responsabilitat de contribuir a aquest procés.

La **supervisió** es refereix tant a les activitats d'assistència realitzades per, o en nom d'una autoritat que les implementi i que pretenen mantenir el delinqüent en la comunitat, com a les mesures adoptades per garantir que el delinqüent compleixi totes les condicions i obligacions imposades, inclòs el control quan sigui necessari. La supervisió pot ser obligatòria o voluntària (a petició del delinqüent).

La **víctima** és la persona que ha sofert danys físics, mentals o emocionals o que ha sofert una pèrdua econòmica per culpa de les accions o omissions que constitueixen una violació del dret penal. El terme "víctima" també inclou, en el seu cas, els familiars propers o els dependents que estan a càrrec de la víctima.

Un **voluntari** és una persona que du a terme activitats de *probation* i que no és remunerada per aquesta feina. Això no exclou el pagament d'una petita quantitat de diners als voluntaris per cobrir les despeses de la seva feina.